Parlaimint na hEorpa
2019-2024

An Coiste um Ghnóthaí Eachtracha

2023/2072(INI)

5.9.2023

DRÉACHT-TUARASCÁIL

ar impleachtaí slándála agus cosanta thionchar na Síne ar bhonneagar criticiúil san Aontas Eorpach
(2023/2072(INI))

An Coiste um Ghnóthaí Eachtracha

Rapóirtéir: Klemen Grošelj

PR_INI

ACHOIMRE

Leathanach

TAIRISCINT I gCOMHAIR RÚN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA 3

TAIRISCINT I gCOMHAIR RÚN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA

ar impleachtaí slándála agus cosanta thionchar na Síne ar bhonneagar criticiúil san Aontas Eorpach
(2023/2072(INI))

Tá Parlaimint na hEorpa,

– ag féachaint don Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh,

– ag féachaint do Theideal V den Chonradh ar an Aontas Eorpach, go háirithe Caibidil a Dó, Roinn a Dó de maidir le forálacha i dtaca leis an gcomhbheartas slándála agus cosanta,

– ag féachaint don phlean gníomhaíochta *Strategic Compass for Security and Defence – For a European Union that protects its citizens, values and interests and contributes to international peace and security* [Compás Straitéiseach um Shlándáil agus Cosaint — Ar mhaithe le hAontas Eorpach a chosnaíonn a shaoránaigh, a luachanna agus a leasanna agus a rannchuidíonn leis an tsíocháin agus leis an tslándáil idirnáisiúnta], a d'fhormheas an Chomhairle an 21 Márta 2022 agus a d'fhormhuinigh an Chomhairle Eorpach an 25 Márta 2022,

– ag féachaint do Dhearbhú Versailles a glacadh ag cruinniú neamhfhoirmiúil na gCeannairí Stáit nó Rialtais an 11 Márta 2022,

– ag féachaint don teachtaireacht chomhpháirteach ón gCoimisiún agus ó Ardionadaí an Aontais do Ghnóthaí Eachtracha agus don Bheartas Slándála an 20 Meitheamh 2023 maidir le straitéis Eorpach um an tslándáil eacnamaíoch' (JOIN(2023)0020),

– ag féachaint do Threoir (AE) 2022/2557 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 14 Nollaig 2022 maidir le hathléimneacht eintiteas criticiúil agus lena n-aisghairtear Treoir 2008/114/CE ón gComhairle (An Treoir maidir le hAthléimneacht Eintiteas Criticiúil)[1],

– ag féachaint do Threoir (AE) 2022/2555 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 14 Nollaig 2022 maidir le bearta le haghaidh ardleibhéal comhchoiteann cibearshlándála ar fud an Aontais, lena leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 910/2014 agus Treoir (AE) 2018/1972, agus lena n-aisghairtear Treoir (AE) 2016/1148 (Treoir NIS 2)[2],

– ag féachaint don mholadh ón gComhairle an 8 Nollaig 2022 maidir le cur chuige comhordaithe uile-Aontais chun athléimneacht an bhonneagair chriticiúil a neartú,

– ag féachaint don Ráiteas ó Chruinniú Mullaigh Vilnias, a d'eisigh Cinn Stáit agus Rialtais ECAT a bhí rannpháirteach i gcruinniú Chomhairle an Atlantaigh Thuaidh i Vilnias an 11 Iúil 2023,

[1] IO L 333, 27.12.2022, lch. 164.
[2] IO L 333, 27.12.2022, lch. 80.

– ag féachaint do Rialachán (AE) 2023/XXXX an [dáta] ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle lena mbunaítear creat beart chun éiceachóras leathsheoltóirí na hEorpa a neartú (an Gníomh Eorpach um Shliseanna)[3],

– ag féachaint don togra ón gCoimisiún an 15 Meán Fómhair 2022, le haghaidh rialachán ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le ceanglais chothrománacha chibearshlándála le haghaidh táirgí ag a bhfuil eilimintí digiteacha agus lena leasaítear Rialachán (AE) 2019/1020 (COM(2022)0454),

– ag féachaint do Riail 54 dá Rialacha Nós Imeachta,

– ag féachaint don tuairim ón gCoiste um Thrádáil Idirnáisiúnta,

– ag féachaint don tuarascáil ón gCoiste um Ghnóthaí Eachtracha (A9-0000/2023),

A. de bhrí go ndírítear sa teachtaireacht chomhpháirteach a rinneadh le déanaí maidir le straitéis Eorpach um an tslándáil eacnamaíoch ar na rioscaí a eascraíonn as sreafaí eacnamaíocha áirithe i gcomhthéacs an teannais gheopholaitiúil atá ag dul i méid agus athruithe teicneolaíochta brostaithe a íoslaghdú, agus an oscailteacht agus an dinimiceas eacnamaíoch is mó is féidir á gcaomhnú ag an am céanna;

B. de bhrí go gcuireann an Treoir maidir le hAthléimneacht Eintiteas Criticiúil agus Treoir NIS 2 creat dlíthiúil cuimsitheach ar fáil chun athléimneacht fhisiciúil agus dhigiteach an bhonneagair chriticiúil a neartú, lena n-áirítear an athléimneacht sin a bhaineann le fuinneamh, iompar, sláinte, bonneagar digiteach, uisce agus bia;

C. de bhrí, ó eisíodh moladh ón gComhairle an 8 Nollaig 2022, go bhfuil gníomhaíochtaí spriocdhírithe á ndéanamh cheana féin chun freagairt choiteann ón Aontas ar theagmhais a áirithiú, lena n-áirítear trí chomhordú le ECAT a neartú trí Thascfhórsa AE-ECAT maidir le hathléimneacht an bhonneagair chriticiúil atá leabaithe in Idirphlé Struchtúrtha AE-ECAT maidir le hAthléimneacht;

D. de bhrí gur nochtadh leochaileachtaí AE le beartais chomhéigneacha agus le treallús méadaitheach Dhaon-Phoblacht na Síne (PRC), lena n-áirítear a seasamh ionsaitheach i leith na Téaváine, chomh maith le hiarmhairtí sóisialta agus eacnamaíocha phaindéim COVID-19 agus cogadh foghach na Rúise i gcoinne na hÚcráine agus gur athdhearbhaíodh an gá atá lena chaidreamh i leith Dhaon-Phoblacht na Síne agus tríú tíortha neamhdhaonlathacha eile a dhí-rioscú;

E. de bhrí go gcruthaítear riosca méadaitheach don nasc idir an trádáil agus an tslándáil mar thoradh ar éadáil bonneagair chriticiúil ag an tSín, go háirithe i gcomharsanacht an Aontais, lena n-áirítear na Balcáin Thiar;

F. de bhrí go leanann an chomhpháirtíocht straitéiseach idir an tSín agus an Rúis de bheith ag fás, lena n-áirítear i réimsí na teicneolaíochta agus na n-aistrithe cumais mhíleata;

Croílár na faidhbe: tuiscint ar straitéis cumaisc mhíleata-shibhialta na Síne

[3] OJ L XXX.

1. á chur i bhfios go láidir gur clár agus plean stát-stiúrtha, faoi stiúir an stáit í straitéis cumaisc mhíleata-shibhialta na Síne (MCF) chun luamháin uile na cumhachta stáit agus tráchtála a ionstraimiú chun Arm um Shaoradh an Phobail (PLA), eite armtha Pháirtí Cumannach na Síne (CCP) a neartú agus chun tacú leis;

2. á mheas gur minic a chuireann córas polaitiúil agus geilleagar na Síne faoi thionchar páirtithe de cheangal ar chuideachtaí príobháideacha a leasanna tráchtála a ailíniú le gníomhaíochtaí míleata, cos ar bolg agus cur isteach polaitiúil CCP; á thabhairt chun suntais, dá thoradh sin, go gcabhraíonn gníomhaíochtaí idirnáisiúnta a dhéanann cuideachtaí Síneacha le CCP a thionchar ar thíortha eachtracha a leathnú agus an bonn a bhaint d'iomaitheoirí geopholaitiúla;

3. á chreidiúint nach mór an cumasc míleata-sibhialta a thuiscint i gcomhthéacs polaitiúil agus straitéiseach níos mó, agus a idirnaisc le tionscnaimh eile á gcur san áireamh, amhail Tionscnamh Creasa agus Bóthair (lena n-áirítear an *Digital Silk Road*); á chreidiúint gurb é aidhm dheiridh an chumaisc mhíleata-shibhialta ná sprioc straitéiseach fhadtéarmach na Síne a chur chun cinn le go mbeadh sí ina príomhchumhacht ar domhan;

Iarmhairtí straitéis shibhialta-mhíleata Dhaon-Phoblacht na Síne

4. ag tabhairt rabhadh faoin riosca go mbeadh baint éigin ag cuideachtaí Síneacha le sócmhainní straitéiseacha an Aontais, go háirithe na cuideachtaí sin a bhfuil naisc dhíreacha nó indíreacha acu le córas míleata na Síne; á chur i bhfios go láidir, ina leith sin, gur cúis bhuartha di go n-aistreofar teicneolaíocht agus saineolas teicneolaíochta chuig míleata na Síne, rud a mhéadóidh cumas PLA an chéad ghlúin eile den teicneolaíocht mhíleata a fhorbairt, a fhéadfar a úsáid chun comhpháirtithe san Áise agus ar fud an domhain a chomhéigniú;

5. ag cur béim ar an bhfíoras go dtáirgeann an tSín 70 % de cheallraí an domhain (ina bhfuil trí cinn de na cúig ollchuideachtaí monaraíochta ceallraí is fearr), gurb í is cúis le 60 % de tháirgeadh domhanda alúmanaim agus 75 % de tháirgeadh sileacain, gurb í an scagaire is mó de 60 % de phróiseáil litiam agus 70 % de phróiseáil chopair agus go dtáirgeann sí 84 % de nicil an domhain agus 85 % dá chóbalt; á chur i bhfios go láidir go bhfuil cuideachtaí mianadóireachta de chuid na Síne gníomhach i bPoblacht Dhaonlathach an Chongó (cóbalt), san Indinéis (nicil) agus sa tSile agus san Astráil (litiam) agus go bhfuil a garmhonaplacht ar tháirgeadh agus ar phróiseáil na dtráchtearraí criticiúla sin ina dúshlán mór polaitiúil don Aontas, ach go bhfuil riosca ollmhór ann freisin d'earnálacha cosanta na hEorpa agus d'earnálacha tionsclaíocha eile;

6. á mheabhrú go dtaistealaíonn cumarsáid taidhleoireachta agus mhíleata araon trí chláblaí faoin bhfarraige atá faoi úinéireacht phríobháideach arna soláthar ag cuideachtaí Síneacha, amhail HMN Technologies, eintiteas cleamhnaithe le seirbhís um chibearfhaisnéis de chuid PLA; á chur in iúl gur cúis mhór bhuartha di na córais cáblaí sonraí faoin bhfarraige, arna n-oibriú ag cuideachta Shíneach HMN Technologies, a nascann críocha Bhallstáit AE agus an réigiún Ind-Chiúin-Aigéanach, lena n-áirítear bunáiteanna míleata na mBallstát agus ECAT sa réigiún, rud a chruthaíonn leochaileachtaí slándála maidir le faireachas faoi uisce agus bailiú faisnéise;

Freagairtí a fhorbairt: an tsraith straitéisí a leathnú chun freagairt d'ábhair imní a bhaineann leis an tslándáil agus leis an gcosaint

7. ag tabhairt rabhadh nach mór machnamh práinneach a dhéanamh ar mheath na staide slándála san Eoraip agus ar fud an domhain maidir le conas uathriail straitéiseach an Aontais a neartú agus a spleáchas ar thíortha amhail PRC, ar iomaitheoirí sistéamacha iad, seachas comhpháirtithe straitéiseacha; á chur i bhfáth gur gá cosc a chur ar sceitheadh teicneolaíochtaí íogaire atá ag teacht chun cinn agus príomh-ítimí dé-úsáide chuig cinn scríbe ar údar imní iad a shaothraíonn straitéisí cumaisc mhíleata-shibhialta nó a oibríonn i gcomhar leo;

8. á chur in iúl gur cúis bhuartha di i gcónaí go bhfuil bonneagar criticiúil na hEorpa ag éirí níos leochailí ó thaobh tionchair sheachtraigh de; ag moladh, ina leith sin, na gcéimeanna reachtacha a glacadh le déanaí chun athléimneacht eintiteas criticiúil san Aontas a fheabhsú; ag tabhairt dá haire, agus é ina ábhar imní di, áfach, go bhfuil tionscnaimh den sórt sin teoranta den chuid is mó do nósanna imeachta scagtha le haghaidh infheistíocht dhíreach choigríche, rud a fhágann go bhfuil bealaí eile ar oscailt do CCP chun rochtain a fháil ar shócmhainní criticiúla agus tionchar a imirt orthu;

9. ag tabhairt dá haire nach féidir an scagadh a dhéantar ar gheallsealbhóirí a bhfuil rochtain acu ar bhonneagar criticiúil a theorannú d'infheistíocht dhíreach; á iarraidh go ndéanfaí na hionstraimí reatha lena dtugtar aghaidh ar infheistíocht dhíreach choigríche agus ar fhóirdheontais eachtracha a leathnú chun nósanna imeachta scagtha ginearálaithe a áireamh do na geallsealbhóirí uile atá rannpháirteach i dtionscadail bhonneagair chriticiúla an Aontais; á iarraidh ar an gCoimisiún, le tacaíocht ó na Ballstáit, rochtain na Síne ar bhonneagar criticiúil san Aontas a mhapáil, a rianú agus a mheasúnú; á chur i bhfáth gurb iad na Ballstáit atá freagrach ar deireadh as cosaint bonneagair, ach nár chuir siad treoirlínte reatha maidir le hinfheistíocht dhíreach choigríche chun feidhme go comhsheasmhach ná sásraí um scagadh ar infheistíocht ar an leibhéal náisiúnta ar bun;

10. á chur in iúl gur geal léi an acmhainneacht a ghabhann leis an togra ón gCoimisiún le haghaidh straitéis Eorpach um an tslándáil eacnamaíoch chun sraith straitéisí AE a leathnú chuig onnmhairí nó infheistíochtaí amach i sraith bheag eochairtheicneolaíochtaí cumasúcháin a bhfuil feidhmeanna míleata acu, inter alia, i réimsí na ríomhaireachta candamaí, na leathsheoltóirí ardfhorbartha agus na hintleachta saorga; á iarraidh go nglacfaí go pras na tograí ón gCoimisiún agus go ndéanfadh na Ballstáit creat rialála leathnaithe AE a chur chun feidhme go hiomlán chun eintitis a d'fhéadfadh rannchuidiú leis an gcumasc míleata-sibhialta a eisiamh;

11. á chur in iúl gur geal léi, thairis sin, an togra ón gCoimisiún chun sceitheadh teicneolaíochtaí íogaire atá ag teacht chun cinn a chosc trí liosta teicneolaíochtaí dé-úsáide a bhunú, bunaithe ar chritéir atá sainithe go cúng agus réamhbhreathnaitheach, amhail cineál cumasúcháin agus claochlaitheach féideartha na teicneolaíochta, an baol go mbeadh cumasc míleata-sibhialta ann, agus an baol go mbainfí mí-úsáid as an teicneolaíocht chun cearta an duine a shárú; á iarraidh ar an gCoimisiún agus ar na Ballstáit na bearta cosanta ábhartha do na teicneolaíochtaí dé-úsáide sin a shainaithint agus a chur chun feidhme a luaithe is féidir;

12. á chur in iúl gur geal léi gur glacadh an Gníomh Eorpach um Shliseanna, lena méadófar cumas an Aontais leathsheoltóirí a tháirgeadh agus lena gcruthófar, inter alia, léarscáil straitéiseach de bhearnaí cumais sa slabhra luacha leathsheoltóra san Aontas, rud a chuirfidh teorainn le spleáchas an Aontais ar thríú tíortha amhail an tSín; á iarraidh go ndéanfaí tuilleadh tograí chun slabhraí táirgthe agus soláthair an bhonneagair chriticiúil agus an ábhair chriticiúil a dhaingniú laistigh den Aontas;

13. á iarraidh ar an gCoimisiún creat reachtach nua a mholadh chun na rioscaí slándála a thagann ó sholáthraithe córas cáblaí faoin bhfarraige a mhaolú; á chur i bhfáth gur gá cosc a chur ar sholáthraithe córas cáblaí, amhail cuideachtaí Síneacha, sonraí a chomhroinnt le seirbhísí faisnéise seachas chun an bonneagar a chosaint ar ionraí lasmuigh nó ar ionsaithe urchóideacha;

Nasc inmheánach/seachtrach: athléimneacht na gcomhpháirtithe is dlúithe atá ag an Aontas a neartú

14. á chur in iúl go bhfuil sí ar an eolas faoi dhul i bhfód Dhaon-Phoblacht na Síne ar mhargadh an Aontais agus ar a chomharsanacht i gcoitinne; á iarraidh ar an gCoimisiún agus ar an tSeirbhís Eorpach Gníomhaíochta Seachtraí (SEGS) a áirithiú go ndéanfar na bearta a dhéantar chun athléimneacht AE a neartú i bhfianaise thionchar na Síne a leathnú chuig na comhpháirtithe is dlúithe atá ag an Aontas, go háirithe na tíortha aontachais agus na tíortha sin atá mar chuid de bheartas comharsanachta an Aontais;

15. á mheabhrú go bhfuil uirlisí dlíthiúla ag fórsaí cabhlaigh Dhaon-Phoblacht na Síne chun a áirithiú gur féidir longa sibhialtacha agus bonneagar sibhialtach na Síne a úsáid chun críocha míleata agus slándála; á mheas gur féidir leis an tSín a bonneagar sibhialtach tráchtála a úsáid chun tacú le láithreacht PLA i dtríú tíortha; ag tabhairt rabhadh go dtugann cumasc míleata-sibhialta den sórt sin rochtain do PLA ar chalafoirt eachtracha, rud a chuireann ar a chumas tacaíocht lóistíochta a réamh-shuí chun imscaradh cabhlaigh a chothú i bhfad i gcéin amhail an tAigéan Indiach, an Mheánmhuir agus an tAigéan Atlantach; á chur i bhfios go láidir gurb iad na rioscaí is mó a bhaineann le spiaireacht nuair atá sócmhainní tráchtála sibhialtach na Síne lonnaithe i moil lóistíochta gar do bhunáiteanna cabhlaigh AE agus ECAT nó d'oibreoirí calafoirt a bhfuil comhaontuithe sínithe acu chun tacaíocht lóistíochta a chur ar fáil do chuideachtaí Eorpacha;

16. ag tabhairt dá haire go ndearna fiontair de chuid na Síne atá faoi úinéireacht an stáit aon trian de bhonneagar uile na hAfraice a tógadh ó 2010 i leith a mhaoiniú agus a thógáil; á chur i bhfios go láidir, le 20 bliain anuas, gur mhéadaigh an tSín a gealltanais trádála, infheistíochta agus iasachta le líon beag oibleagáidí conarthacha nó oibleagáidí conarthacha teimhneacha; á chur in iúl gur cúis bhuartha di gur léir bhfuil an tsamhail sin na Síne tarraingteach do go leor tíortha nach féidir leo ceanglais AE maidir le rochtain a fháil ar leibhéil choibhéiseacha airgeadais a chomhlíonadh, agus ar an gcaoi sin tionchar na Síne a leathnú chun aimhleasa chomhpháirtíochtaí AE; á iarraidh ar an gCoimisiún agus ar SEGS a áirithiú nach gcuirfidh ardchaighdeáin AE maidir le hinfheistíocht le comhpháirtithe isteach ar a chaidreamh slándála ná ar rannpháirtíocht mar chomhpháirtí iontaofa agus straitéiseach;

17. á chur i bhfios go láidir, agus é ina ábhar imní di, straitéis Dhaon-Phoblacht na Síne chun ‘bonn comhair leis an ngeilleagar gorm’ a thógáil feadh chósta na hAfraice, lena n-áirítear trí shoithí iascaireachta agus saoráidí deisiúcháin soithí a thógáil, ar féidir iad a úsáid freisin chun críoch míleata; á chur i bhfáth go bhfuil easpa sonraí agus trédhearcachta ginearálta ann maidir leis na comhaontuithe agus na ceadúnais sin le tíortha na hAfraice; ag leagan amach na n-iarmhairtí geopholaitiúla a d’fhéadfadh a bheith ann don Aontas, go háirithe i dtríú tíortha ina bhfuil an tAontas rannpháirteach;

°

° °

18. á threorú dá hUachtarán an rún seo a chur ar aghaidh chuig Leas-Uachtarán an Choimisiúin / Ard-Ionadaí an Aontais do Ghnóthaí Eachtracha agus don Bheartas Slándála, chuig an gComhairle agus chuig an gCoimisiún.